

Besöksstrategi Fulufjällets nationalparker

Nasjonalparkstyret
for Fulufjellet

LÄNSSTYRELSEN
DALARNAS LÄN

Besöksförvaltning i Fulufjället

Både lokalt och nationellt finns det målsättningar att stötta den lokala tillväxten genom att öka tillgänglighet och antalet besökare i nationalparkerna i Sverige och Norge. Detta förutsätter en god besöksförvaltning i hela Fulufjället, oberoende av riksgränsen. Fulufjällsprojektet har arbetat fram ett förslag på en gemensam strategi som kommer att utgöra ett viktigt förvaltningsverktyg för att nå dessa målsättningar.

Så har vi tagit fram besöksstrategin

Arbetet med en besöksstrategi genomfördes av Länsstyrelsen i Dalarnas län och Nationalparksstyret för Fulufjället inom interregprojektet "Gemensam besöksförvaltning för Fulufjällets Nationalparker" som pågick mellan 2015–2018.

Besöksstrategins mål och strategier grundas på en gedigen nulägesanalys, och en rad rapporter och arbetsmöten:

2014	Företagarenkät med 20 djupintervjuer.
2014–2016	Besökarundersökning i Fulufjällets nationalparker.
2017–2018	Kulturminnesinventering i Fulufjällets nationalparker.
2017	Sårbarhetsanalyser av Fulufjällets nationalparker.
2017	Budskapsplattform för Fulufjällets nationalparker.
2017–2018	Två referensgruppsmöten.
2017	Två dialoggruppsmöten.
2018	Byamöten i Särna och Ljördalen.
2016–2017	Forskarseminarier med tema geologi och tema framtidens besökare.
2018	Studieresa till Tyskland.

Vår analyse av Fulufjällets nasjonalparker

- Viktig å bevare det urørte og lite menneskepåvirkede preget i Fulufjellet, samtidig opprettholde verneverdier som viktige hekke-, yngel- og leveområder for sårbare og sjeldne arter som er avhengig av store og inngrepsfrie områder.
- Naturlig å opprettholde dagens innfallsporter i stort, og i tillegg utvikle Bråtafallet som en innfallspore på norsk side. Videre opprettholde informationspunktene ved Ugglan og Lomkällan.
- Etablere og synliggjøre attraktive besøksmål og tilrettelegge for både korte og lengre vandringer i Fulufjellet.
- Med god tilrettelegging ved utvalgte områder vil det helhetlige Fulufjellet tåle et større antall besøkende.
- Utarbeide et omforent budskapet/kjennetegnet for det helhetlige Fulufjellet som kan benyttes på diverse informasjonsflater.
- Behov for kompetente guider, kommersialiserte foretak som utøver guiding, utvikling av nye besøksmål basert på lokal kulturhistorie, geologisk og riksgrensa, bedre utnyttelse av hytter og andre bygninger i og utenfor parkene og utvikling av vinterturisme med blant annet aktiviteter som ski, hundespann og truger.
- Utfordring: fravær av overnattingssteder med høy standard, få aktører som i dag utnytter seg av Fulufjellet kommersielt, komplisert og dyrt for foretak å få de nødvendige tillatelser til å gjennomføre diverse aktiviteter i Fulufjellet-S, fraværet av kollektivtilbud i randsona til Fulufjellet.
- Det pekes ut et utvalg områder/strekninger som kan være interessante i forhold til tilrettelegging for verdiskaping og de besøkende, samt videre utvikling basert på natur- og kulturverdier.
- Det er etterspurt mer informasjon ved innfallsporene, henvisningsskilt og veiskilt, kart, turforslag og beskrivelse av spesielle attraksjoner. Forvaltningen ønsker flere besøkende velkommen inn i Fulufjellet.
- Ved å fremheve nasjonalparkene som «juveler» vil lokalsamfunnet og reiselivsbedrifter kunne profitere på parkenes profiler som et grunnlag for verdiskaping gjennom produktutvikling.

Besøksstrategiens mål

Verneverdier

Øke forståelsen for vernet og for verne- og kulturverdiene, blant lokalbefolkning og besøkende, og sikre at disse verdiene ikke blir påvirket negativt av besøkende.

- Kanalisere besøkende, først og fremst til områder som kan tåle høyt besøkstrykk.
- Skape gode ambassadører for Fulufjellet gjennom å formidle kunnskap om natur- og kulturarv i verneområdene slik at flest mulig får en forståelse for, innsyn i og opplevelse av områdets kvaliteter.

Verdiskaping

Øke antall besøkende som blir lengre i og i randsona til Fulufjellet og bidra til å skape vekst og positiv utvikling for det lokale næringslivet.

- Øke kunnskap om-og synlighet av Fulufjellets nasjonalparker.
- Rolleavklaring og samordning i forhold til næringsliv generelt og reiseliv.
- Skapa fler reiseanledninger til Fulufjellet, gjennom å informere og etablere/videreutvikle besøksmål/attraksjoner i fokusområdene/soneringen.

Besøkende

Bidra til å de besøkende får en god totalopplevelse av oppholdet i randsonen og på turen i Fulufjellets nasjonalparker.

- Sikre gode opplevelser for de besøkende gjennom høy kvalitet på tilretteleggingen og informasjonen på alle møtepunkt mellom besøkende og Fulufjellet.
- Utarbeide et felles budskap/merkevare for Fulufjellets nasjonalparker som løfter frem det spesielle med Fulufjellet.

Fokusområden

– utvalgte områder for satsing med ulik tilretteleggingsgrad de kommende årene.

Fokusområde 1

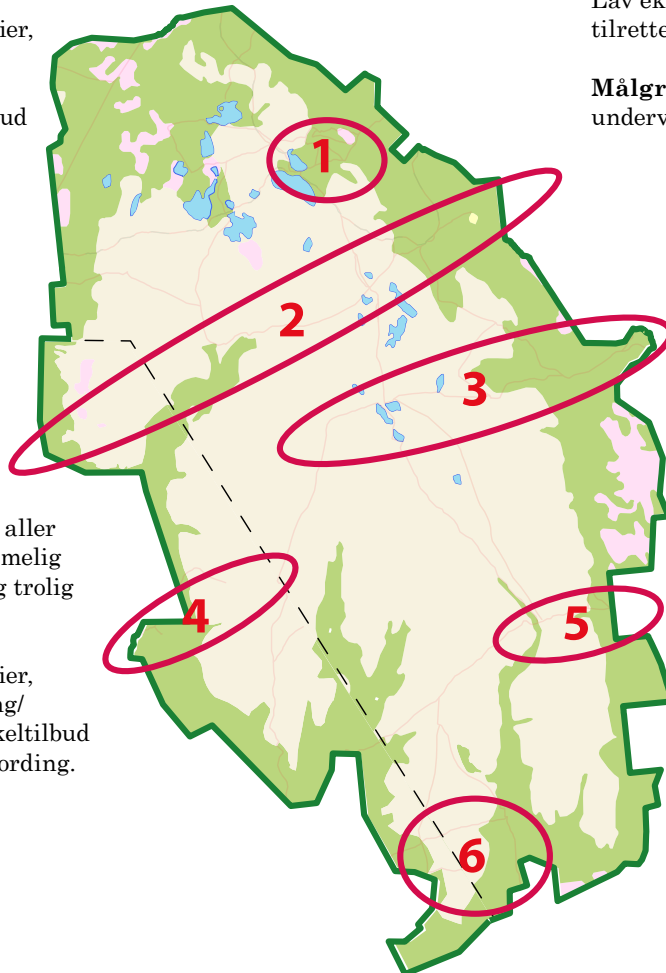
Njupeskar er hovedinnfallsport for hele Fulufjellet. Høy grad av tilrettelegging, eksponering og informasjon om det helhetlige Fulufjellet.

Målgruppe: Barnefamilier, funksjonsnedsatte, undervisning, guiding, utstilling, lavterskeltilbud med mulighet for mer utfordring.

Fokusområde 4

Et lavterskeltilbud for de aller fleste, nært vei, framkommelig med barnevogn, sykkel og trolig rullestol.

Målgruppe: Barnefamilier, skoleklasser, undervisning/guiding, topptur, lavterskeltilbud med mulighet for mer utfordring.

Fokusområde 2

Interessant skogsmiljø med skogfaglige verneverdier og kryssinger av riksgrensa. Lav eksponeringsgrad og enkel grad av tilrettelegging.

Målgruppe: Natur- og kulturinteresserte, undervisning/guiding, grensekryssing.

Fokusområde 3

Spennende kulturhistorie, geologi og Altarringen. Tilrettelegging for økt besøk. Middels eksponeringsgrad og enkel grad av tilrettelegging.

Målgruppe: Natur-/kultur- og geologiinteresserte, eventurlystende.

Fokusområde 5

Interessante kulturhistorie.

Målgruppe: Natur- og kulturinteresserte, familier. Kort vandring.

Fokusområde 6

Huvudinnfallsporten for Fulufjellet-N. Tilrettelegging og informasjon med høy kvalitet. Kort vandring/rundtur med riksgrensa som besøksmål.

Målgruppe: Barnefamilie, lavterskeltilbud, grensekryssing.

Urval av planerade åtgärder 2018-2020

- Gjøre entreene mer attraktive og informativa.
- Oppmerking av utvalgte grenseoverskridende stier knyttet til fokusområdene.
- Ledmarkera och vägvisa kortare vandringslingor vid entreerna.
- Utarbeide informasjonsmateriell og kartbrosjyrer tilpasset det helhetlige Fulufjellet.
- Formidle informasjon om Fulufjellet N gjennom naturum Fulufjället.
- Bidra økonomisk og med kunnskap om nasjonalparkene i vertskapskurs og guidekurs.
- Certifiering av turistforetag.
- Årligen genomföra Fulufjällsseminarium och gränsregionala företagarräffar.
- Bilda ett samverkansforum som följer upp besöksstrategin och utvecklar produkter.
- Samarbeta med destinationsbolagen kring marknadsföring.
- Samarbeta kring informationsaktiviteter för lokalbefolkningen.
- Tilrettelegge/forsterke for økt ferdsel ved Storbekkasen- Brynflået og Bråtafallet.
- Erstatte gamle infoplakater og skilt med nye jf. merkevarene.
- Gjennomgang og fornyeing av henvisningsskilt som leder besøkende i og til parkene.
- Bättre samverkan och snabbare beslut vid tillståndsfrågor.

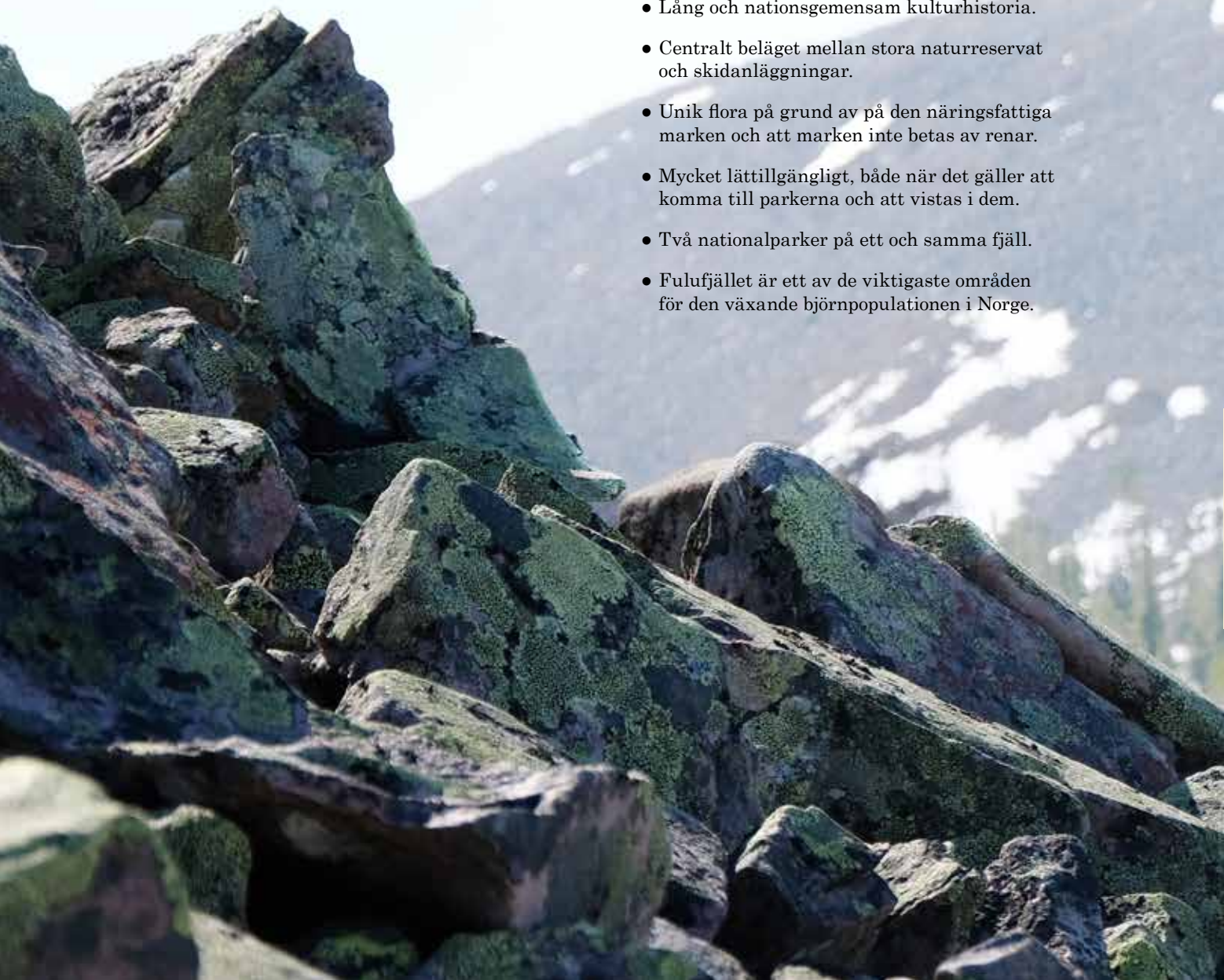
Fulufjället

Fulufjället ligger på gränsen mellan Sverige och Norge i Älvdalens kommun respektive Trysil kommun. Fjället är skyddat som nationalpark på båda sidor om gränsen. Den svenska nationalparken bildades 2002 och är 385 km². I Norge blev området nationalpark 2012 med en yta av 82 km². Större delen av de båda nationalparkerna är kalvfjäll och fjällhed.

Detta är unikt med Fulufjället

Följande påståenden om Fulufjällets nationalparker har inspirerat oss i arbetet med att ta fram budskap.

- Stora, sammanhängande relativt orörda fjäll- och skogsområden i en annars hårt brukad region.
- Unik geologi med en högplatå av sandsten.
- Leder som löper över och binder samman fjällområdet utan att hindras av nationsgränsen.
- Lång och nationsgemensam kulturhistoria.
- Centralt beläget mellan stora naturreservat och skidanläggningar.
- Unik flora på grund av på den näringsfattiga marken och att marken inte betas av renar.
- Mycket lättillgängligt, både när det gäller att komma till parkerna och att vistas i dem.
- Två nationalparker på ett och samma fjäll.
- Fulufjället är ett av de viktigaste områden för den växande björnpopulationen i Norge.

Budskap

Budskapet för nationalparkerna måste anknyta till områdets stora kontraster (lättillgängligt och samtidigt vilt), stillheten, riksgränsen, vildmarksprägel, gammelskog, björneland, ett fjäll – två nationalparker och kulturhistoria tvärs över gränsen.

En budskapsplattform för Fulufjällets nationalparker har tagits fram. Tanken är att alla som kommunicerar Fulufjället låter sig inspireras av budskapsplattformen. Det går att skapa en rad olika budskap utifrån de föreslagna temaområden som alla är relevanta. Använd dem enskilt, eller kombinerat.

Fulufjället i korthet

"Fulufjället är unikt! Här upplever du en tillgänglig vildmark i två nationalparker, bara några timmar från vardagen. Gammelskogarna, vattenfallen och den ofantliga fjällplatån av vindpinad sandsten kommer att förändra din bild av den nordiska naturen. Och kanske bilden av dig själv."

Länsstyrelsen Dalarna
791 84 Falun

Läs mer här: <http://www.nasjonalparkstyre.no/Fulufjellet/>
<https://www.sverigesnationalparker.se/park/fulufjallets-nationalpark/nationalparksfakta/>

Foto: Tore Stengrundet (björn), Trygve Opseth (Storfura, höstfjäll)

Övriga bilder: Länsstyrelsen i Dalarnas län